Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 136. Braşov, Joi, 20 Iunie (2 Iulie) 1896.

## Infrăţirea sêrbo-muntenegreană.

Sêrbii ne dau în aceste momente un esemplu frumos de înfrăţire naţională. Vorbim adecă aicĭ de Sêrbii din statele micĭ balcanice, carĭ se bucură adĭ de independenţă, şi avem în vedere primirea însufleţită, ce 'i se făcù principelui Nichiţa al Muntenegrului de către poporul sêrbesc din regat.

Sêrbii muntenegrenĭ se bucură mai de mult de independenţă, cei din Serbia însĕ numai dela 1878 au dobêndit independenţa statului lor. Din momentul, când Serbia a ajuns sĕ fiă singur stăpână pe destinele ei, Muntenegrenii au privit cu óre-care temere, ba neîncredere chiar la fraţii lor din Serbia, care devenise astfel o însemnată concurentă a aspiraţiunilor de predominaţiune muntenegrene.

Tot-déuna Muntenegrenii au avut ambiţia de-a juca rolul conducĕtor în mijlocul întregului popor sêrbesc şi, precum se vede, ei o nutresc şi astădĭ. Din cuvintele, ce le-a pronunţat principele Nichiţa la prândul festiv, ce s'a dat în onórea lui în conacul din Belgrad, reese, că şi astădĭ dorinţa şi mândria Cernagorţilor este, de-a purta ei drapelul sêrbismului la médă-di.

Este fórte caracteristic şi ilustréză în mod viu sentimentele şi ideile, ce s'au manifestat în Belgrad la ocasiunea întâlnirei principelui muntenegrean cu regele Serbiei, ceea ce dice Nichita în toastul sĕu.

Inălţând cu mândriă drapelul serbismului, principele constată mai întâiŭ, că toţĭ Sêrbii sunt de un gând cu el şi cu fratele sĕu, regele Serbiei, când îşĭ întind mâna frăţéscă unul altuia. Dice apoi, că pe acest drapel stau încrise dorinţele îndreptăţite ale Sêrbilor, de-a redobêndi tot ce este al lor şi esprimă speranţa, că aspiraţiunile lor vor afla rĕsunet simpatic la tóte naţiunile, în al căror sîn s'a sĕvîrşit deja unitatea. In fine accentuéză devotamentul „fraţilor dela médă-nópte" şi împrejurarea, că acele dorinţe sunt promovate prin legătura cu Bulgaria şi cu fraţii Slavĭ din tóte părţile.

Multă consciinţă de sine şi mândriă exprimă toastul principelui muntenegrean, şi nu fără causă a făcut impresiunea în streinătate, că este un fel de anunţare a unei viitóre federaţiunĭ a statelor slavice din Balcanĭ.

A bătut la ochĭ însĕ împrejurarea, că principele Nichiţa a amintit în vorbirea sa pe regele Alexandru şi pe regina Natalia, dér nicĭ cu un cuvênt n'a făcut pomenire de regele Milan. Acésta se esplică prin aceea, că ex-regele Milan a fost, putem dice, o causă de căpeteniă, că în anii din urmă a domnit o încordare atât de mare între Serbia şi Muntenegru.

In timpul domnirei regelui Milan, raporturile acestea au devenit atât de rele, încât erau persecutaţĭ acei Sêrbĭ din regat, carĭ puneau piciorul pe pămênt muntenegrean şi tot aşa se întêmpla cu Muntenegrenii, carĭ treceau în Serbia.

Astădĭ însĕ, cum vedem, lucrurile s'au schimbat, dér nu numai în ce privesce raporturile restrinse sêrbo-muntenegrene, ci mai vêrtos în ce privesce raporturile acestor state cu marele puterĭ.

E invederat, că înfrăţirea dela Belgrad se face adĭ sub auspiciile marelui nănaş al Slavilor de lângă Neva şi, pe cât regele Milan se arăta supus şi leal faţă cu tendinţele puterilor centrale, pe atât fiiul sĕu, regele Alexandru, pare înclinat a da ascultare numai sfaturilor din Petersburg.

După fraternisarea bulgaro sêrbéscă urméză acum fraternisarea sêrbo-muntenegrénă. S'ar păré, că este sistemă în aceste apropiărĭ şi că vecĭnicul devotament al „fraţilor dela médă-nópte", cum dise principele Nichita, este în ajun a da slavismului din Orientul european un nou avênt prin înfiinţarea unei confederaţiunĭ slave balcanice.

Orĭ cum am lua lucrul, aceste apariţiunĭ sunt mai mult decât trecĕtóre, căcĭ îşĭ au isvorul în acea politică, care neliniştesce aşa de mult statele apusene ale Europei.

De-ocamdată însĕ nu se prevede, că aceste aspiraţiunĭ ale micelor state slave din Balcanĭ ar puté sĕ sgudue pacea, aprindênd cérta între marele puterĭ.

## Turburările din Creta.

Mĕsurile recomandate de ambasadorĭ în favórea Cretenilor au fost presentate la 26 Iunie Sultanului pentru sancţionare. Pentru 30 Iunie a fost fixată deschiderea dilei, în care s'a hotărît a-se presenta tratatul dela Haleppa ca proiect al guvernului.

După promisiunile Sultanului, deschiderea dietei avea sĕ fiă însoţită de-o amnestiă generală. Faptul, că Sultanul a anulat sfaturile ambasadorilor, după cum se telegraféză, a produs cea mai bună impresiă în cercurile diplomatice turcescĭ.

Asupra causei turburărilor din Creta, lăsăm sĕ urmeze aci o parte din convorbirea, ce-a avut'o la Constantinopol un redactor al lui „Neue fr. Presse" cu *Khalil Rifat-paşa, marele vizir al imperiului otoman:*

La întrebarea, carĭ sunt causele turburărilor din Creta, marele Vizir a rĕspuns: Causa principală e natura Cretenilor, carĭ nu vor sĕ fiă liniştiţĭ. Sunt la Creta o mulţime de ómenĭ fără ocupaţiă, carĭ caută sĕ pescuiască în apă turbure. Pentru a turbura apa, provócă disordine. Guvernul grecesc declară, că nu vré sĕ se amestece, dér nu împedecă turburările. Guvernul Sultanului are la Creta 33 de bataliónе şi mai póte trimite. Putem obţine reprimarea întrégă, orĭ când voim, dér guvernul imperial nu vré sĕ verse sânge inutil. De aceea am cerut guvernatorului din Creta, ca sĕ convóce imediat Adunarea naţională. Cretenii sĕ-şĭ formuleze dorinţele. Vom concede tot ce va fi drept şi cu putinţă.

— Care e numĕrul victimelor din Creta?

— Nu cunóscem încă cifra esactă. La Vamos, un batalion de soldaţĭ a fost împresurat şi vre-o 80 au fost ucişĭ. La Hania au fost omorîţĭ 30 de Turcĭ. Cu totul au cădut vre-o 3—400 de Turcĭ şi tot atâţia Grecĭ. Sate turcescĭ au fot incendiate. In schimb, musulmanii au incendiat câte-vă sate grecescĭ, după ce au fost provocaţĭ de adversarii lor.

— Cum e situaţia în *Anatolia?*

— Anul trecut, Armenii au fost pretutindenĭ instigatorii rĕscólelor. Au pĕtruns până şi în moschee în timpul rugăciunilor şi au provocat pe Musulmanĭ. Acum tótă regiunea e liniştită. Numai sĕptĕmâna trecută liniştea a fost întreruptă prin erupţiunea, la Van, a unei bande de Armenĭ veniţĭ dela graniţele rusă şi persană. Armenii aceştia au ucis vre-o sută de soldaţĭ musulmanĭ.

— Crede Alteţa Vóstră, că reformele proiectate pentru Armenia vor satisface pe Armenĭ? Nu e nicĭ o témă de nouĕ turburărĭ?

— Reformele hotărîte vor fi îndeplinite în înţelegere cu cele trei puterĭ. Armenii cam nu se mulţămesc cu reformele promise. Şi totuşĭ în cele 6 provincii sunt 4 milióne de Musulmanĭ şi numai 400,000 de Armenĭ. Nu cred că s'ar mai puté ivi din nou turburărĭ

— In *Macedonia?*

— Aicĭ situaţia nu e nicĭdecum îngrijitóre. In total suntem destul de tarĭ pentru a face ordine în tot imperiul.

## Principele Nichiţa în Belgrad.

La banchetul ce s'a dat la Belgrad Dumineca trecută în onórea principelui muntenegrean şi la care au luat parte toţĭ miniştrii şi toţĭ membrii corpului diploma-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

## Signora mută.

(O foiţă memorativă din diarul unui student de p'atuncĭ din Lipsca, de *Karl Wartenburg.*)

(Fine)

Makovetzky se ţinù de vorbă. Dér nimenĭ din poliţiştĭ, afară de el, spionul iscusit, nu sciù secretul tînĕrului nenorocit, care a trecut prin mii de pericule până a străbătut din închisórea dela Mantua, aflând adăpost la mamă-sa în Viena. Prin o scrisóre anonimă arĕta el doctorului Barleta, care firesce scia cine-i Isabela, că unica scăpare a Isabelei este fuga, deóre-ce numele şi secsul sĕu sunt tradate. Planul lui succese admirabil. Frăţinii fugiră în manile lui şi Laura deveni nevasta lui. Mai târdiu el descoperì acestuia apucătura mişeléscă. Dér vitrega sórte, ce o urmăria, nu se mulţămì numai cu atât. Regimul dimisionà pe Makovetzky, după ce nu mai avù lipsă de el, şi decĭ, ca sĕ-şĭ câştige mijlóce de traiŭ, se făcù cărţaş, neavênd altă profesiune, altă ocupaţiune, alt venit.

Astfel călĕtorì el cu tînĕra damă, pe care o tortura cu cea mai próstă jalusiă, prin tóte cetăţile cele marĭ, unde făcea repede cunoscinţă cu cercurile cărţaşilor. Lung timp purtà el acest ram de industriă cu succes, dér de-odată îl părăsì norocul. Când venì la Lipsca, întreg capitalul lui consta din câte-va sute de florinĭ. Masa cea verde dela „Café chinois" i-le răpì şi pe acestea.

Mai avé şi un inel cu briliant, ce-l luase dela un oficer unguresc de honvedĭ, ce fù puşcat după legea statară. Inelul era vrednic câte-va sute de talerĭ, şi Makovetzky, dete acel inel Jidanului polonez, cu care venì în cunoscinţă cu ajutorul companiştilor de cărţĭ din „Café chinois". Cu viclenia, ce-l caracterisa, şi care-l făcuse şi ca spion atât de vestit el sciù repede a se informa despre raporturile de avere ale bĕtrânului Jidan, ba-i succese a afla chiar locul, unde-şĭ ţine în casă scumpiile lui. Astfel se ivì în pieptul lui Makovetzky planul de-a ucide şi despoia pe Jidan şi acest plan îl descoperì nevestei sale, póte că prin aceea mai tare sĕ-o lege de el.

Acésta este istoria mutei Signora, o istoriă, care-şĭ are credare numai în imaginea poetului romanţier, şi totuşĭ e scósă din viéţă, decĭ e adevĕrată.

2.

Trecură anĭ dela cele întêmplate. Posesorul cafenelei „Chinois" şi hotelistul dela „Hala obiectelor de fumat" erau deja de mult duşĭ în poveştĭ la strămoşii lor. Era pe la finea lui Iulie 186x. Eu mĕ aflam în Strassburg, călĕtorind spre Francia cu amicul meu A. F., un poet cunoscut. Am privit ambii tot ce are mai interesant fosta capitală a regatului liber german, care numai prin eroismul armatei nóstre se încorporà érăşĭ la patria mamă. Cu respect cuviincios cercetarăm cetatea Munster şi locul unde şeduse măestrul Wolfgang Goethe, — un cicerone din Strassburg voì, sĕ ne arete chiar ospĕtăria în care Goethe, după cum spuné el, mânca în tóte sĕrile de vară pui de găină cu spargă, — am admirat statua renumitului general republican Kleber, ridicată pe piaţa cu asemenea numire, ér în ospătăriă la „Viţa de vie" mâncarăm, apoi âmblarăm prin cetate fără scop.

Aşa din întêmplare ajunserăm în apropiarea palatului justiţiei, pe pórta căreia vĕdurăm intrând nisce bărbaţĭ în costumul din evul mediu al advocaţilor francesĭ. Mergeau după ei mulţime de ómenĭ. Ne hotărîrăm a merge cu curentul şi ajunserăm în sala de şedinţe, unde juraţii departamentului casei de jos pertractau o *cause célèbre*, ce făcea atuncĭ mare senzaţiă.

Pe linia căii ferate Paris-Marseille se întêmplară mai multe omorurĭ şi furturĭ la călĕtorii din clasa primă, carĭ călĕtoriau singurĭ în cupee. O contesă bĕtrână rusă, ce voia a călĕtori la Nizza, fù omorîtă şi jăfuită, fără sĕ fi audit ceva cameriera, ce era numai în cupeul vecin; un comerciant bolnav frances fù aprópe sugrumat, jăfuit şi numai prin o întêmplare scăpà, fără de-a afla vre-o urmă de-a făptuitorului. Ucigaşul de cupee, cum se îndatinară a numi pe misteriosul hoţ, de-

tic, regele Alexandru al Serbiei a toastat în onórea lui Nichita, ér acesta îi respunse printr'o vorbire mai lungă, accentuând, că încă dela suirea pe tron a regelui Alexandru, el a avut dorinţa sĕ-i facă o visită; şi-a esprimat tot-odată speranţă, că încă în decursul acestei verĭ va puté saluta pe regele Alexandru pe pământul muntenegrean.

Vechiul imperiu sêrbesc, dise Nichita, din causa neînţelegerilor s'a distrus; acum rĕmâne în sarcina domnitorilor actualĭ, ca în unire sĕ se îngrijéscă de sórtea poporului sêrbesc. Un popor numai atuncĭ póte fi tare şi respectat, când trăesce în pace şi armoniă. Ambele popóre sunt popóre drepte, nu poftesce bunurile altuia şi nicĭ nu doresce altceva, decât ca ceea ce au sĕ pótă păstra. Dreptele lor nisuinţe vor fi întimpinate de tóte naţiunile iubitóre de inaintare, carĭ deja şi-au eluptat unitatea. Nisuinţele lor află un radim bun în iubirea *fraţilvr din Nord*, carĭ cu poporul sêrbesc sunt uniţi prin religiune, prin sânge, séu chiar prin interese. Principele cu bucuriă goli paharul în sănĕtatea regelui Alexandru, reginei Natalia şi a poporului sêrbesc.

Mitropolitul *Mihail*, adresându-se către regele Alexandru şi către principele Nichita, li-a pus acestora la inimă, *ca sĕ se silĕscă în unire a îmbunătăţi sórtea poporului sêrbesc.* La cuvintele aceste principele Montenegrului a întins mâna regelui Sêrbiei.

După banchet, regele Alexandru a condus pe óspele sĕu la şedinţa festivă a academiei, apoi a visitat institutul „Svetiu Sava“ etc.

Aceste şi alte manifestaţiunĭ asemenea, ce s'a făcut în Belgrad din incidentul visitei principelui montenegrean, dovedesc. că amiciţia între Serbia şi Montenegru este de-ocamdată deplin încheiată.

## Cum predică corifeii ungurĭ poporului lor.

Deputatul Gabriel *Ugron*, după cum arată semnele, voesce cu tot-adinsul sĕ se pună în fruntea mişcărilor socialiste din Ungaria. Se scie, că aceste mişcărĭ aveau până aci un caracter internaţional; Ugron însĕ tinde a-le da un caracter naţional maghiar. Probabil, că tendinţa acésta a şi fost, care l'a înduplecat pe el a se face un luptător, la aparenţă cel puţin, atât de pronunţat al introducerei sufragiului universal.

Pentru a-şĭ ajunge mai uşor scopul, Ugron a scos un nou diar sĕptĕmânal, intitulat *„Népvezés“*, care e întocmit anume pentru popor. Numĕrul de probă al acestui diar aduce pe pagina primă portretul lui Ugron, stând călare şi purtând costum naţional de pe timpul lui Arpad. Articulul de fond e scris de Ugron. In el se cuprind între altele următórele pasagii:

„Poporul pentru aceea este slab, fiind-că el însu-şĭ ajută la punerea în jug a fraţilor sĕi, *căcĭ o parte a poporului nu ţine cu soţii sĕi, ci cu cei ce îl despóiă.*

„Poporul e atotputernic, décă simte şi lucréză în unire. *Atotputernicia tiranilor este basată pe neînţelegerile din sinul poporului.*

„Un scriitor frances dice: Asupritorii poporului sunt atât de puţinĭ, ér poporul este atât de numĕros, încât décă fiă-care om asuprit ar arunca câte-o pétră asupra lor, ei ar fi acoperiţĭ de munţĭ

*„De acéstă consciinţă trebue sĕ fiă condus poporul în luptele sale“.*

*„Kolozsvár“*, reproducênd şi el pasagiile de mai sus, face o observare fórte caracteristică, dicênd, că aceste învĕţăturĭ le-ar puté da Ugron în prima linia „sclavilor sĕi sĕcui“ din comitatul Odorheiului, carĭ pe séma lui lucréză şi al căror „despoiător“ este el însu-şĭ.

## SCIRILE DILEI.

— 19 Iunie.

**Esamenul de maturitate** la gimnasiul din Beiuş s'a terminat cu următorul resultat: Au fost admişĭ la esamenul scripturistic 44 tinerĭ, dintre carĭ 2 au fost relegaţĭ la repeţirea esamenului peste un an. La esamenul verbal au fost admişĭ aşadéră 42; din aceştia au fost declaraţĭ maturĭ cu „fórte bine“ 2, maturĭ cu „bine“ 13, maturĭ cu „suficent“ 22, ér alţĭ 5 au fost relegatĭ la repeţirea esamenului după trei lunĭ din câte un studiu.

—o—

**„Apostolii limbei maghiare“**, cum îi numesc foile ungurescĭ, sunt cu îmbelşugare premiaţĭ din visteria statului. Ministrul instrucţiunei publice, Wlassics, a împărţit şi acum de curênd premii de câte 50 fl mai multor învĕţătorĭ şi învĕţătóre, carĭ au promovat mai cu succes interesele maghrisărei prin propunerea limbei ungurescĭ în scólele nemaghiare.

—o—

**Ungurii i-au bătut pe Saşĭ.** In congregaţia dela 26 Iunie a comitatului Têrnavei micĭ s'a făcut alegerea pentru posturile de fisolgăbirĕu şi solgăbirĕu în cercul de curênd înfiinţat al Şinchei mari. Dintre patru candidaţĭ, a fost ales fisolgăbirĕu Imecs Jenö, ér solgăbirĕu Kisgyörgy Lajos. Foile ungurescĭ se bucură mult, că Ungurii au învins faţă de candidaţii saşĭ. Ele spun, că alegerea funcţionarilor ungurĭ s'a făcut „cu mare majoritate“.

—o—

**La scóla centrală de agricultură din Bucurescĭ** se va ţiné în 5 (17) Septemvre a. c. esamen pentru *ocuparea a 13 stipendii ale statului român.* Condiţiunile de admitere la esamen sunt: a) Sĕ aibă etatea de cel puţin 16 anĭ împliniţĭ (dispensă de etate nu se admite); b) Sĕ fi terminat cel puţin 4 classe gimnasiale, classice séu reale, orĭ un alt curs equivalent, Absolvenţii a 8 classe gimnasiale şi acei cu testimoniul de maturitate se primesc fără esamen, c) Sĕ fiă sănĕtos şi de-o constituţiă robustă, care se va constata de medicul scólei. Cererea de inscriere se va adresa dea-dreptul direcţiunei scólei centrale de agricultură în Bucurescĭ, cel mai târdiu până la 4 Septemvre. Informaţiunĭ mai detaliate sĕ se céră la direcţiunea scólei.

—o—

**Staţiunea balneară „Lacul-Sărat“** de lângă Brăila, mulţămită marilor progrese, ce le face din an în an, este actualmente visitată de fórte multă lume din tóte clasele sociale. Numai la marele hotel Popescu, deosebit de celelalte hotelurĭ şi case particulare, şĭ-au luat locuinţa de vară, după cum spune „Epoca“. peste 100 familii dintre acelea, carĭ prefereau mai în toţĭ anii băile din stăinătate. Asupra progreselor făcute la acéstă staţiune balneară étă ce scrie „Ecoul Lacului-Sărat“: Incetul cu încetul, acéstă staţiune a prosperat atât de mult încât pacienţii, carĭ n'au visitat'o de 6–7 anĭ, şi carĭ trăesc încă sub impresia cea rea, ce li-o lăsase acéstă localitate, lipsită de plante şi de case locuibile, plină de colb şi glod, rĕmân uimiţĭ de progresele, ce le-a sĕvîrşit în aşa scurt timp. Adi locuinţele de scândurĭ în mare parte au dispărut şi sunt înlocuite prin case zidite şi amenajate în mod confortabil; parcul, de o întindere respectabilă, nu este lipsit nicĭ de umbră, nicĭ de agrementele, ce le presintă, orĭ-ce grădină bine îngrijită, şi ar puté figura cu demnitate în orĭ-ce staţiune balneară din Europa. In el se află aşedate diferite jocurĭ; stradele şi tóte preâmblările, precum şi şoséua dela Brăila la Lac, plantate cu arborĭ mărĭ şi frumoşĭ, sunt canalisate în mod sistematic cu tuburĭ de apă, aşa, că fiind stropite dilnic, colbul a dispărut cu desĕvîrşire.

—o—

**Recólta prunelor din ĕst an** în diferitele state a le Europei este următórea: In Bohemia recólta promite a fi mijlociă. In Nordul Ungariei recólta este slabă, în Bucovina şi Slavonia mijlociă, în Bosnia cevaşĭ mai bună ca în anul trecut. In Ungaria recolta întrégă este socotită la 250,000—300,000 măjĭ metrice. In Serbia se speréză, că recolta prunelor va fi de 200,000 măjĭ metrice. In Bulgaria, România şi Basarabia promite a fi mijlociă, ér în Francia, unde prunele din causa secetei au cădut tare multe, recolta este slabă. In California recolta prunelor este de 250,000 măjĭ metrice, numai jumĕtate ca în anul trecut. Exportul prunelor dela noi promite a fi mai mare ca altă-dată, deóre-ce recolta anului trecut tótă s'a consumat.

—o—

**Musica orăşenéscă** va concerta mâne séră, Joi, la otelul „Pomul verde“. Intre altele va cânta „Cavaleriă rusticană“ de Mascagui, „O nópte în pădure“, de Schipek etc. Inceputul la 8 óre. Intrarea 30 cr.

## Dela mănăstirea sf. Ioan din Suceava.

— *Bucovina*, 26 Iunie n. 1896.

(Fine.)

Étă ce istorisesce un pelegrin, care s'a dus la Suceava spre a afla acolo liniştea şi uşurarea sufletului:

„Sosind Vinerĭ în 12 Iunie st. n. cu trenul accelerat la Suceava, am descălecat la un vechiŭ amic spre a mĕ odihni şi a mĕ scula a doua di des de diminéţă, ca sĕ pot întra cât mai curênd la móştele Sfântului şi sĕ mĕ închin liniştit, până ce nu va năvăli încă poporul.

„Sculându-mĕ a doua di, adecă Sâmbătă, cum se zări de di, pornii spre mănăstire. Erau 5 óre diminéţa. Curtea mănăstirei era plină de pelegrinĭ cu capetele descoperite şi luminĭ în mână. In tótă curtea domnia o tăcere sfântă şi piósă. Insĕ durere, uşa bisericei era încă încuiată, cu tóte că timpul era destul de înaintat. Deodată putui observa o viuă mişcare: *Pelegrinii începură a întra şi eşi din curtea priorului.* Poporul sĕmĕna unui lan de grâne, ce se mişca de suflarea vêntului. Mişcările aceste tactice le făceau sub comanda unui om bĕtrân ca de 80 de anĭ, care purta în mână sa o cârjă drept simbol al puterei, cu care l'a învestit priorul. Eu nu sciam încă, ce însémnă mişcarea poporului şi ce chiămare are moşneagul şi cârja lui. De-odată acesta se apropie şi de mine şi netedindu-şĭ barba, începe a-mĭ vorbi astfel „Poftim la d-l prior, că póte voescĭ sĕ plătescĭ slujbe, séu pentru cetit, séu pentru aghiosmă, séu molitvele st. Vasile, séu pentru deslegat, séu ca st. Ión sĕ-ţĭ ajute, că dóră la aceea ai venit ca sé-ţĭ grijescĭ cum se cade sufletul.“

Eu i-am rĕspuns, că biserica e închisă. Pe acésta îmĭ replică moşneagul cu aer grav: „Nu în biserică, ci la **d-l prior în casă se plătesc slujbele şi tóte celelalte,** precum vedĭ, că tótă lumea o face şi prenum se face de când stau eu la Domnul. *Nimenea n'are voiă sĕ între în biserică şi biserica nicĭ nu e deschisă, până ce nu va fi dus fiă-care închinĕtor la d-l prior, ca sĕ plătéscă acolo, ce are de plătit*, şi aşa trebue sĕ mergĭ şi d-ta cu mine!“

Eu, începênd a mĕ indigna de cele audite, rĕspunsei, că voiŭ sĕ mai aştept puţin. Apoi începù bĕtrânul de nou a striga către popor: *„Haideţĭ, haideţĭ, ómenĭ bunĭ, la Domnul la plătit la slujbe, iute, iute, că mĕ dor piciórele âmblând de adĭ nópte în tóte părţile după voi!“*

Amărît şi indignat de cele audite mĕ depărtai spre a mĕ primbla în jurul bisericei. Erau 7 óre. Ajungênd la acel părete al mănăstirei, care indică locul unde zace

---

veni spaima tuturor passagerilor classei prime.

Se întêmplase cam cu o jumĕtate de an înainte de mergerea nóstră la Strassburg, în Ianuarie 186y, un al treilea cas de jaf asupra unui medic engles, care călĕtoria din Paris la Marsilia. Dér Englesul, deşi surprins în somn, se svêrcolì şi prinse mâna ucigaşului, care tocmai voia sĕ-i aplice lovitura mortală cu o secure teribilă şi-i muşcà un deget. Cu tóte acestea póte că l'ar fi omorît hoţul de nu s'ar fi întêmplat sĕ se strice ceva la locomotivă aşa că trenul a trebuit sĕ fiă oprit. Acéstă împrejurare îl scăpà, ér pe ucigaş îl puse pe fugă.

Câte-va dile după aceea arestară pe peronul gărei dela Saverne un om de 58—60 de anĭ, de-o statură uriaşă, care corespondea cu descrierea persónei celui ce încercà sĕ omóre pe Engles şi care descriere fù trimisă prin telegraf la tóte staţiunile căii ferate şi la tóte posturile de gendarmĭ. Ceea-ce mărea prepusul asupra arestatului era o rană afundă, produsă prin muşcare, ce o avea arestatul la degetul mijlociu al mânei drepte. El susţinù morţiş la prima interogaţiă, că un câne l'a muşcat, şi tot aşa susţiné şi mai târdiu, dér medicii, carĭ fură chiămaţĭ ca esperţĭ constatară, că muşcătura este de om.

Mai departe susţinea învinuitul, că-i Roman şi-l chiamă Matteo de Gustiani, că şi-a părăsit patria de mai mulţĭ anĭ din cause politice. Paşaportul, care cam consuna cu esteriorul lui şi care era vizat de ambasada englesă din Berna, încă era pe acest nume. Apoi vorbia limba italiană perfect, cu accent roman, cum vorbesce orĭ cine limba sa maternă. Tóte acestea făceau, ca sĕ fiă atât de mare presupunerea, că el ar fi identic cu ucigaşul din cupee, încât procuratura cesară propusese începerea cercetărilor, spre care scop a fost trimis la assisele Renului de jos.

Uimit priviam eu în faţa cea palidă şi încreţită a acusatului, încadrată de-o barbă nespus de sură, ai cărui ochĭ întunecaţĭ aruncau privirĭ sĕlbatice veninóse asupra scriitorului judecătoriei cesare, care, cu un pathos propriu personalului judecătoresc frances, cetì actele de acusaţiune contra lui Matteo de Gustiani.

Matteo de Gustiani! Eu n'am mai audit acest nume, n'am cunoscut nici când o persónă, care sĕ pórte acest nume; şi totuşĭ trăsurile feţei omului, ce şedea pe banca acusaţilor între doi gendarmĭ, nu-mĭ erau străine. Dér unde l'am vĕdut óre? In deşert îmĭ sfărîmam capul; mi-am cercetat cu deamĕruntul tóte unghiuleţele memoriei, dér nu mĭ puteam aduce aminte, unde aşĭ fi întêlnit pe acel om. Se începù ascultarea martorilor şi ca martor cu deosebire îngreunător se ivi medicul cela engles. Acusatul declară cu tótă hotărîrea, că n'a vĕdut pe martor nicĭ când. Prin acéstă declarare întru atâta încurca pe martor, încât acesta în adevĕr prinse a şovăi, cu deosebire, fiind-că atacul se întêmplà nóptea şi cupeul din negligenţă nu era luminat, aşa că medicul vĕduse faţa atacatorului numai la radele lunei, ce străbăteau în cupeu. Acum făcù procurorul general propunerea presidentului judecătoresc, sĕ se dea acusatului un instrument omorîtor, pe care sĕ se facă a-l slobodì asupra martorului.

Peste faţa lui Matteo de Gustiani trecù un fior şi tot corpul lui era cuprins de-o tremurare. Se vedea bine, cât de torturătóre îi cădea lui propunerea procuratorului general. Instrumentul omorîtor fù adus, acusatul trebuì sĕ-l prindă şi sĕ se facă ca şi când ar voì sĕ dea cu el în martor.

— „Da, da... el este.... îl cunosc, pot jura de-o miiă de orĭ“, dise doctorul în ton hotărît şi convingĕtor, pe când buzele mele rostiră fără voiă numele „Procop Makovetzky!“ Tocmai în acéstă stare vĕdui eu pe Procop Makovetzky, stând înaintea nóstră cu săcurea în mână în acea nópte de Decemvre, în hala nóstră din Lipsca. „Procop Makovetzky!“ mai repetaiŭ odată, uitând scena, ce se petrecea în jurul meu. Eu nu cred, că ar fi audit altul, afară de acusatul, în apropiarea căruia steteam, numele séu însĕmnătatea esclamărei mele; dér impresiunea, ce făcù asupra acusatului acest nume, fù de nedescris.

— „Da, eu sunt ucigaşul... eu am ucis şi pe ceilalţĭ... voiŭ constata totul“.

La propunerea procurorului, şedinţa

sicriul cu moştele sf. Iôn înlăuntru, mi-se presentă un spectacol unic în felul sĕu: Pe acéstă parte a păretelui erau lipite sute de luminĭ aprinse, ér ómenii erau îngenunchiaţĭ şi sărutau păretele şi pămêntul. Intrebând, ce are sĕ însemne acésta, mi-se rĕspunse, că ómenii, venind din depărtărĭ fórte marĭ şi ne dându-li-se voiă sĕ între în mănăstire, cu tóte că timpul e de tot înăintat, se închină la sf. moşte prin părete.

„Abia aprópe la 8 óre, după ce a terminat priorul ostenitórele sale *răfuelĭ* şi *neguţărĭ* cu pelegrinii, s'a deschis biserica. Acum începù o năvală teribilă. Fia-care căuta sĕ se apropiă de călugărul de lângă moşte spre a-i presenta *ţidula*, pe care era scris *cât a plătit şi pentru care funcţiă*. Pe ţidule erau înduse sume destul de considerabile, precum 2 fl., 5 fl., 3 fl., 6 fl., etc. Spre sĕvêrşirea ăstorfel de funcţii bine plătite se recere timp, şi nu sciu cum se vor fi făcut ele, căcĭ la órele $9^3/_4$ sfîrşindu-se liturghia, s'a încuiat érăşĭ biserica. *După închiderea bisericei, începù un vifor de indignare între pelegrinĭ şi amărăciune adêncă cuprinse sufletele lor. Unii din cei îndepărtaţĭ au intrat chiar la prior şi s'au plâns de acéstă procedură neonestă, fură însĕ daţĭ afară.*

„Peste ḑi numĕrul pelegrinilor crescù mereu, astfel încât la órele 4 d. a. ograda bisericei era plină. Insĕ şi astă-dată ómenii trebuiră sĕ aştepte până la 4 óre, şi anume din aceeaşĭ causă, ca şi diminéţă....

„La patru óre se începù vecernea. Biserica era ticsită de lume. Vecernea abia era terminată, şi biserica érăşĭ s'a încuiat. Dér' în ce mod s'a făcut acésta! Spre a scóte ómenii din biserică, carĭ aşteptau sĕrmanii sĕ li-se cetéscă pentru cele ce au plătit, moşneagul cu cârja a aşeḑat, séu mai bine ḑis aruncat móştele pe năsălii, strigând către popor: „Petreceţĭ-Vĕ pe sub sfânt, déră aruncaţĭ şi în cutia, ce o am în mână, câte-va părăluţe". Paralele strînse, moşneagul poruncì sĕ se scótă móştele afară, căcĭ numai aşa putù sĕ scape de ómenĭ mai degrabă. Aducêndu-le înapoi în biserică, le-a trântit cu brutalitate în lada cea mare. După acésta biserica fù încuiată, spre a fi deschisă abia a doua ḑi înainte de opt óre".

Faptele aceste în sine vorbesc destul de elocuent şi n'au lipsă de comentar. Ele însĕ nu constitue *unicele* abusurĭ, ce se comit la mânăstirea acésta. Există multe alte inconveniente, carĭ ar trebui delăturate în interesul bine înţeles al bisericei şi naţiunei române din Bucovina. Cred însĕ, că cele enarate vor fi pe deplin suficiente, spre a atrage atenţiunea consistorului din Cernăuţĭ. Acest for suprem în afacerile nóstre bisericescĭ reînoit prin bărbaţĭ desinteresaţĭ şi plinĭ de îngrijire pentru sórtea bisericei şi neamului nostru, sigur, că nu vor suferi, ca lumea sĕ anine de mânăstirea Sucevei cele mai hîdóse atribute. Nu ne îndoim, că aceste abusurĭ malonesto vor fi grabnic delăturate.

Incă ceva. In 6 Iulie st. n. este sĕrbătórea Sânḑienilor, care va într'uni în mânăstirea Sucevei de nou o mulţime de pelegrinĭ din tóte părţile. Aşteptăm, că până atuncĭ abusurile enarate vor fi radical delăturate. Căcĭ valurile nemulţămirei cuprind cercurĭ tot mai largĭ şi nu credem, că lovirea bruscă şi esploatarea credincioşilor sĕ fiă singura chiămare a mânăstirei din Suceava.

**Alt pelegrin.**

---

se suspendà numai decât şi acusatul fù dus înapoi în închisórea judecătoriei. Se începù o nouĕ cercetare asupra atentatelor comise mai 'nainte asupra trenului.

După câte-va lunĭ primìi din Strassburg „Curierul casei de jos". Ḑiarul conţinè un articul despre omorîtorul din cupee. Ultima propositiune era cam acésta:

„Procop Makovetzky a făcut o des-„coperire atât de grozavă, încât de o apĕ-„rare a lui nicĭ vorbă nu mai póte fi. S'a „constatat şi aceea, că paşaportul lui, scris „pe numele Matteo de Gustiani, a fost fu-„rat, că el a sĕvêrşit ambele atentate asu-„pra damei ruse şi asupra negustorului din „Lion şi că el mai 'nainte, pe timpul re-„voluţiunei unguresci, a fost spion în saldul „lui Haynam, a celui mai faimos măcelar „din Brescia. Juraţii îl declarară unanim „vinovat şi nu acceptară condiţiunile uşu-„rătóre. Adĭ-diminéţă fù dus din viéţă la „mórte, în curtea prinsórei".

Aşa se finì Procop Makovetzky, spionul şi bărbatul mutei signore.

I. P. R.

---

## Statele europene.

Fóia din Paris „*Figaro*" publică o statistică a ministrului de finance frances, Jules *Roche*, cu privire la locuitorii Europei. In statistică se face o comparaţiă între locuitorii Europei de acum şi cei de mai înainte cu 200 de anĭ.

Către sfîrşitul domnirei lui Ludovic al XIV, scrie Roche, se afla Francia între primele state civilisate din lumea întrégă. Francesii erau un popor constătător din 20 milióne, toţĭ uniţĭ şi toţĭ de-o rassă. Anglia pe timpul acela (după Macaulay) avea abia 6 milióne de locuitorĭ. Imperiul german nu avea mai mulţĭ locuitorĭ decât Francia; de el se mai ţinea pe atuncĭ şi Austria cu 10—12 milióne de locuitorĭ şi Prusia, care se făcù regat, încă avea vre-o 2 milióne. Rusia era fórte neînsemnată şi nicĭ nu numĕra între mişcările europene.

Prin anul 1724 Rusia avea numai 6,040,000 de locuitorĭ de genul bărbătesc, ceea ce face o populaţiă de 12—13 milióne. Polonia avea 10—11 milióne, Spania 8—9, Italia 10—11 milióne. Naţiunile conducĕtóre ale Europei numĕrau 50—60 de milióne, ér în Europa întrégă erau 120—130 milióne de locuitorĭ.

In fruntea acestor naţiunĭ, precum am amintit, era Francia, nu numai din causă, că avea mulţĭ locuitorĭ, ci şi pentru bogăţia, unirea şi puterea sa. Pe timpul revoluţiei Francia numai puţin s'a schimbat, ea atuncĭ numĕra 25 milióne, Germania tot cam atâţia locuitorĭ, între carĭ Pruşĭ erau 6 milióne, Britania mare avea 12 milióne. Francia încă tot mai stetea în fruntea celorlalte state şi acésta era o causă principală a învingerilor totale, ce le-a raportat Napoleon.

Când erupse rĕsboiul din 1870, Francia nu mai ocupa locul prim în Europa. Francia numĕra numai 38 milióne, apoi urmà Austro-Ungaria cu 36 milióne. Ţĕrile, carĭ compun astăḑĭ imperiul german, numĕrau la vre-o 38 milióne locuitorĭ, chiar atât, cât şi Francia. Britania mare abia avea 30 milióne, Statele-Unite încă avea 28 milióne, ca Francia.

Dela rĕsboiul din 1870 Francia s'a schimbat esenţial. Cu Elsaţia şi Lotaringia pierdù Francia 1,965,000 de locuitorĭ şi pe lângă pierderea acésta mai adaugêndu-se şi perderile, ce le-a avut cu ocasiunea rĕsboiului, numĕrul locuitorilor a scăḑut până la 38 milióne, ér în rang acum ocupă locul al cincilea.

In locul prim stă acum Rusia cu 100 milióne locuitorĭ, apoi Germania cu $52^1/_2$ milióne, Austro-Ungaria cu peste 43 milióne, Britania mare cu aprópe 40 milióne şi în locul al cincelea e Francia cu 38 milióne; după ea urméză Italia cu 31 milióne.

Pe când locuitorii Franciei în ultimul secol s'au îmulţit numai cu $50^0/_0$, pe atuncĭ ai Angliei au devenit aprópe de patru orĭ atâţia, ca mai înainte cu 100 de anĭ. Locuitorii Rusiei s'au îmulţit mai mult ca de 3 orĭ, ai Germaniei mai mult ca îndoit (ai Prusiei de 5 orĭ) şi ai Italiei abia s'au duplicat. Afară de Europa, în Statele-Unite locuitorii s'au urcat la 70 milióne, în Japonia, care şi ea acum începe a se numĕra printre popórele civilisate, se află vre-o 42 milióne locuitorĭ, aşa dér mai mult ca în Francia.

Jules Roche ḑice, că perderea acésta mare e îngrijitóre pentru Francia şi face atenţĭ pe conaţionalii sĕi sĕ nu uite, că primul element al puterii naţionale este *omul*.

## Convocare.

In 12 Iulie st. n. a. c. se va ţinè în comuna Porumbacul inferior adunarea generală a despăţĕmêntului III (Făgăraş) al „Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român", la care sunt invitaţĭ toţĭ membrii din despărţĕmênt, precum şi toţĭ binevoitorii şi doritorii progresului român a lua parte.

Programul obiectelor se va distribui la faţa locului.

Din şedinţa subcomitetului dela 27 Iunie 1896.

Făgăraş, 28 Iunie 1896.

*Basiliu Raţiu*,
dir. desp. III.

---

## Starea sĕmĕnăturilor la noi.

In întrégă ţéra ploile torenţiale au făcut marĭ pagube, aşa că sĕmĕnăturile din causa ploilor, pe cele mai multe locurĭ, sunt culcate la pămênt. Raporturile din diferite părţĭ presentă starea recoltei astfel:

La *Körös-Ladány* grânele sunt de tot bune, icĭ şi colo numai, sunt culcate de plóiă. Sĕcările pe unele locurĭ sunt fórte bune, ér pe alte locurĭ sunt cam slăbuţe. Orḑul şi ovĕsul sunt rarĭ. Sfeclele pentru nutreţ, precum şi cartofii sunt în stare fórte bună. Póme puţine, ér viile sunt frumóse.

La *Gyuró* (comit. Albei) grâul şi sĕcara promit o recoltă mijlociă, orḑul şi ovĕsul cevaşĭ mai slabe, decât grâul şi sĕcara. Sfeclele cam $70^0/_0$ au pierit. Viile sunt fórte frumóse, póme însĕ fórte puţine.

La *Rozsnyó* recólta sĕcărei, orḑului şi a ovĕsului promite a fi 5 măjĭ metrice, a grâului de 6 măjĭ metrice. Nutreţul artificial a fost tare slab. Ierburile sunt rarĭ, sfeclele de nutreţ le nimicesc purecii. Póme puţine.

La *Farmos* (comit. Pestei) grânele peste tot rarĭ. Sĕcările sunt mai bune. Pe unele locurĭ s'au început secerişul. Orḑul şi ovĕsul sunt slabe. Fênul mijlociu bun.

In părţile *Cipăului* (comit. Têrnavei-micĭ) sĕmĕnăturile de primăvară sunt fórte frumose. Recolta fênului a fost tare slabă. Viile sunt cam bunişóre, se póte spera o recóltă de mijloc.

La *Ocsa* (comit. Pestei) grânele promit o recoltă tare îmbucurătóre, sĕcara, cu puţine escepţiunĭ, încă e bună. Orḑul de tómnă e mai frumos ca cel de primăvară. Cucuruḑele şi cartofii sunt frumóse. Póme puţine. Viile până acum promit bună recoltă.

In *Bekes-Csaba*, în urma ploilor, sĕmĕnăturile se desvóltă bine. Recolta gâului pe jugĕr este socotită la 9 măjĭ metrice, asemenea şi a sĕcărei. Rugină pe sĕmĕnăturĭ numai pe frunḑe se află. Póme vor fi puţine, ér strugurĭ sĕ vĕd fórte mulţĭ.

In *Perlak* (comit. Zala) grâul promite o recoltă de mijloc bunişóră. Sĕcara e rară spicul însĕ e tare frumos. Recolta orḑului va fi numai de mijloc slăbuţă, ér a ovĕsului pe jugĕr e socotită la 7 măjĭ metrice. Cartofii până acum sunt frumoşĭ. Fênul a fost puţin.

In ce privesce **România**, amintim la acest loc, că după raporturile oficiale deacolo starea sĕmĕnăturilor e cât se póte de promiţĕtóre şi promite un seceriş bogat cum de mulţĭ anĭ n'a mai fost.

---

## Mulţămită publică.

**Ciceu-Cristur**, 25 Iunie n. 1896.

In urma apelului făcut în „Gazeta Trans." pentru biserica incendiată în 17 Maiŭ 1895 din Ciceu-Cristur (com. Solnoc-Dobâca), au incurs ajutóre dela On. Institut de credit din Deeşiu „*Someşiana*" 200 fl.; Escelenţa Sa Mich. *Pavel*, Episcop în Orade 20 fl.; Escelenţa Sa Dr. V. *Mihalyi*, Metrop. în *Blaşiu* 10 fl.; Dela fondurile diecesane din Gherla 30 fl. Institutul de credit „*Fortuna*" în Rodna vechiă 10 fl. Instit. de credit „*Speranţa*" în B.-Prund 5 fl. Instit. de credit „*Bistriţana*" în Bistriţă 10 fl. Dela Rev. D-n Fehér Manó protopop rom. cat. în Sepsi-Sângeorgiu 2 fl.

Aducem şi pe acésta cale sincerele nóstre mulţămite marinimoşilor contribuitorĭ, carĭ dorindu-le ca Atotputernicul Dumneḑeu sĕ le îmulţéscă avutul, ca sĕ pótă întinde mână de ajutor tuturor celor loviţĭ de sórte, precum suntem şi noi.

On. Domnĭ, carĭ au primit Apelurile cu lista de colectare sunt rugaţĭ a ni-le retrimite cu orĭ-ce resultat.

**Georgiu Isaiu**, preot şi preş. sen. bis. şcol. — **Dascalu Mafteiŭ**, prim curator.

---

## SCIRĬ ULTIMI

**Budapesta**, 30 Iunie. In cercurile politice de aicĭ se vorbesce cu hotărîre, că *camera va fi disolvată în timpul cel mai scurt şi că chiar şi terminul nouĕlor alegerĭ ar fi deja fixat. Terminul*, se ḑice, **e ḑiua de 10 Octomvre.** Acéstă scire o înregistréză şi foile guvernamentale.

**Bucurescĭ**, 30 Iunie. Secţiunea Ligei culturale din *Buzĕu* s'a desfiinţat. S'a decis de a-se înfiinţa o nouĕ secţiune în Buzĕu.

**Belgrad**, 30 Iunie. Toastul prinţului Nichiţa a produs mare sensaţiă între representanţii puterilor străine. Principele a cetit toastul de pe hârtiă şi se crede, că el n'ar fi accentuat aşa de mult aspiraţiunile sêrbescĭ, décă toastul lui nu ar fi primit mai înainte aprobarea celor din Petersburg.

**Roma**, 29 Iunie. Regele *Menelik* pretinde o despăgubire de *36 milióne lire* pentru liberarea prisonierilor italienĭ aflătorĭ în Abisinia.

**Budapesta**, 30 Iunie. Mare sensaţiă a produs aicĭ faptul, că trei soţĭ ai vestitului spărgĕtor de casse Papakosta, anume *Affendakis*, *Kázár* şi *Schreiber*, astăḑĭ în ḑiua mare şi în presenţa unui public numĕros *au fugit din închisóre*. Cei doi din urmă mai fugiră încă odată prin Aprilie, împreună cu Papakosta, tot din aceeaşĭ închisóre. Schreiber a fost din nou prins

---

## DIVERSE.

**Căsĕtoria femeilor vĕduve arabe.** Décă o femeiă vĕduvă arabă voesce ca sĕ se mărite din nou, atuncĭ ea trebue cu o ḑĭ mai nainte de-a se cununa cu noul bărbat, sĕ mérgă la mormêntul bărbatului reposat; acolo ea îngenunchie şi se rógă plângênd: „Sĕ nu fii supĕrat pe mine şi se nu fii gelos." Décă ea încă totuşĭ cugetă, că reposatul ei bărbat e mânios, atuncĭ vĕduva duce pe un măgar dóuĕ vedre de apă la mormênt şi după-ce şi-a finit rugăciunea varsă apă peste mormêntul soţului ei rĕposat, ca, pentru supĕrarea ce-io face ea măritându-se, se fiă mortul rĕcorit pentru tot-déuna.

**Consumul cărnei de cal în Francia.** Din statistica ministrului de agricultură din Francia aflăm, că în anul trecut s'au tăiat 23.896 cai, 43 catârĭ şi 383 măgarĭ. Greutatea tuturor acestora la olaltă a fost 5130 tóne, carĭ s'au vêndut în 180 de măcelării. Tot din raportul ministrului frances de agricultură se mai póte vedé, că $^1/_3$ parte din tótă carnea s'a folosit pentru mâncărĭ, ér $^2/_3$ parte pentru fabricarea de cârnaţĭ.

---

## Literatură.

Din „*Biblioteca pentru toţĭ*" au apărut Nr. 70: **Legenda Ţiganilor** de *P. Dulfu*, o lucrare plină de umor, care până acum n'a mai fost tipărită nicăirĭ. In partea primă se află portretul şi o scurtă biografiă a talentatului şi bine cunoscutului autor. Apoi tot de d-l P. Dulfu: *Coţofana*, legendă poporală şi *Móra dracilor* (cântul 12 din epopea poporală „Isprăvile lui Păcală".) In text mai multe ilustraţii originale. Se póte procura şi dela librăria Ciurcu din Braşov à 30 banĭ (8 cr.) volumul.

*

Un roman în nouă scrierĭ și alte 2 nuvele de F. M. *Dostoiewski*, netraduse încă până acum în limbă străină, au apărut dilele acestea în Nr. 22 al *Bibliotecei de Popularisare*. Aceste trei nuvele, traduse cu multă îngrijire de d-l I. Hussar, presintă un interes deosebit prin originalitatea composiției și a espunerei, arătându-ne pe Dostoiewski într'o lumină cu totul nouă și neașteptată. Volumul costă 30 banĭ și-l recomandăm cu tot dinadinsul. Cumpărătorii acestui volum au ca premiu interesanta carte „Din Exil" de Z. C. Arbure, edițiune legată, cu 3 lei în loc de 4 lei.

Nr. 23 din *Biblioteca de Popularisare* cuprinde Poesii, de **Sully Prudhomme**, traduse în versurĭ de *A. Steuerman*; 30 banĭ broșat, 60 banĭ legat. Forma drăgălașe și plastică a originalului frances e așa de bine conservată, fondul așa de bine pătruns, încât putem afirma fără înconjur, că cei ce vor ceti aceste prețióse traducerĭ nu vor pierde nimic din farmecul gustat de către cei ce cunosc în destul limba francesă, ca sĕ prindă tótă finețea și profunditatea geniului lui Prudhomme.

*

Dilele acestea a apărut „**Istoria regimentului de infanteriă Alexandru I, împĕratul Rusiei, Nr. 2**" în ediția de lucs, cuprindĕnd 666 pagine în octav mare cu o mulțime de harte, planurĭ, schițe apoi portrete heliografate precum și colorate. Autorul acestei op de mare valóre, mai ales pentru militarĭ, este locotenentul *Ludovic Kirchthaler*, care cu un zel estraordinar, ajutat fiind și de unii colegi și colaboratorĭ, a adunat materialul bogat pentru espunerea tuturor faselor prin care a trecut dela 1741 și până astădĭ amintitul regiment, a cărui patriă este ținutul Brașovului, Treiscaunelor, Hațegului și Cohalmului. Prețul unui esemplar este 7 fl. Recomandăm cu tótă căldura acest op tuturor acelora, pe care îi interesézâ viéța militară, și carĭ voiesc sĕ cunóscă luptele în carĭ s'a distins acest regiment, ai cărui soldați românĭ s'au purtat totdéuna cu bravură, și cu diferite ocasiunĭ fórte mulțĭ dintre ei au primit frumóse și înalte decorațiunĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

**Foulard-Seide 60 kr.**

bis fl. 3.35 p. Met. — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weiße und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 verschid. Farben, Dessins etc.). **Porto- und steuerfrei ins Haus.** — Muster umgebend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

**Seiden-Fabriken G. Henneberg**

2 (k. u. k. Hofl.), **Zürich.**

## Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Iunie 1896.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% . . . . | 122.90 |
| Renta de coróne ung. 4% . . . | 98.95 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% . | 124. – |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% | 101.25 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. | 121.80 |
| Bonurĭ rurale ungare 4% . . . | 97.— |
| Bonurĭ rurale croate-slavone. . . | 97.25 |
| Imprum. ung. cu premii . . . . | 149.50 |
| Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin. | 138.25 |
| Renta de hârtie austr. . . . . | 101.40 |
| Renta de argint austr. . . . . | 101.45 |
| Renta de aur austr. . . . . . | 122.75 |
| Losurĭ din 1860. . . . . . . | 145.— |
| Acții de ale Băncei austro-ungară. | 957.— |
| Acții de-ale Băncei ung. de credit. | 379.50 |
| Acții de-ale Băncei austr. de credit. | 350.30 |
| Napoleondorĭ. . . . . . . . . | 9.52 |
| Mărcĭ imperiale germane . . . | 58.77½ |
| London vista . . . . . . . | 119.85 |
| Paris vista . . . . . . . . | 47.62½ |
| Rente de coróne austr. 4%. . . | 101.– |
| Note italiene. . . . . . . . | 44.40 |

## Publicațiă de licitare.

**Două morĭ,** cu trei petri una, învĕrtită de puterea apei, înlăuntru comunei Teiușiŭ — proprietatea a 26 familii, fost grănițerĭ — precum și dóĕ intravilane **se vênd** (la olaltă, orĭ separate una de una), pe calea licitațiunei libere **în 6 Iulie st. n. a. c. 10 óre a. m.** în cancelaria comunală a Teiușului.

Condițiunile de licitare se pot vedea în órele de oficiu în cancelaria opidană. 1005,6—6.

## Cursul pietei Brașov.

Din 1 Iulie 1896.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote rom. | Cump. | 9.47 | Vênd. | 9.50 |
| Argint român. | Cump. | 9.40 | Vênd. | 9.45 |
| Napoleon-d'orĭ | Cump. | 9.50 | Vênd. | 9.53 |
| Galbenĭ | Cump. | 5.60 | Vênd. | —.— |
| Ruble rusescĭ | Cump. | 126.50 | Vênd. | —.— |
| Mărcĭ germane | Cump. | 58.60 | Vênd. | —.— |
| Lire turcescĭ | Cump. | 10.70 | Vênd. | —.— |
| Scris. fonc. Albina 5% | | 100.75 | Vênd. | 101.75 |

Nr. 21/96.

## Concurs.

Pentru **ocuparea postului de îngrijitor** al cassei și **servitor** la spitalul cetățenesc public din loc, se escrie concurs: Plata anuală este 300 fl., îmbrăcămintea oficială, locuință liberă și anual 16 metri lemne de ars.

Reflectanții la acest post nu pot concura, carĭ vor fi mai tinerĭ de 20 de anĭ, séu au trecut peste 40 de anĭ. Totodată au de a documenta prin un testimoniu de moralitate conduita lor.

Dela reflectanți se cere a sci sĕ cetéscă, scrie și socoti, a cunósce limba germână, maghiară și română.

Petițiile pentru ocuparea acestui post provĕdute cu testimonii de botez, școlă și de moralitate sunt a se preda Domnului președinte al comisiunei adm. a spitalului **Alfred Schnell** consilier magist. până **în 6 Iulie 1896 12 óre a. m.**

Brașov, 22 Iunie 1896.

1012,2—2. **Comisia adm. a spitalului.**

# Mersul trenurilor

## pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1896.

### Budapesta — Predeal

| Tren de persón. | Tren accel. | Trenŭ mixt. | Tren de persón. | Tren accel. | | | | Tren de persón. | Trenŭ mixtŭ | Tren accel. | Tren accel. | Trenu de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 10.— | 8.05 | | 8 05 | 2 00 | pl. | Viena . . . | sos. | 1.55 | | 1 55 | 7.20 | 6.20 |
| 8.30 | 2.15 | | 5.45 | 9.15 | | Budapesta | | 7.— | | 7.40 | 1.50 | 8.10 |
| 11.21 | 4 16 | 5.10 | 9.02 | 11.19 | | Szolnok . . | | 3.37 | | 5.31 | 11.44 | 4.28 |
| 1.33 | 5.48 | 8.00 | 11 33 | 12.47 | | P.-Ladány . . | | 1.19 | | 3.56 | 10.03 | 2.17 |
| 3.42 | 7.08 | | 1.48 | 2.11 | sos. | Oradea-mare . | pl. | 11.04 | | 2.37 | 8.43 | 11.32 |
| 3.58 | 7.15 | 1.22 | 2.06 | 2.18 | pl. | | sos. | 10.44 | 8.00 | 2.31 | 8.38 | 11.17 |
| 4.38 | 7.43 | 2.19 | 3.03 | 2.50 | | Mezö Telegd . | | 10.07 | 7 10 | 2 01 | 8.11 | 10.42 |
| 5.20 | 8.18 | 3.32 | 3.45 | 3.26 | | Rév . . . | | 9.30 | 6.13 | 1.34 | 7.46 | 10.08 |
| 5.43 | | 3.51 | 4 06 | | | Bratca . . . | | 9.10 | 5.38 | | | 9.50 |
| 6.32 | 9.07 | 5.13 | 4.53 | 4.17 | | Ciucia . . . | | 8.32 | 5 49 | 12.52 | 7.08 | 9.19 |
| 7.16 | 9.37 | 6.14 | 5.32 | 4.50 | | B.-Huiedin | | 7.54 | 4.59 | 12.20 | 6.39 | 8.37 |
| 8.07 | | 7.32 | 6.24 | | | Ghârbău . . | | 6.54 | 3.18 | | | 7.37 |
| 8.34 | 10.37 | 8.21 | 6 59 | 5 55 | sos. | Clușiu . . . | pl. | 6 13 | 2 23 | 11.01 | 5.23 | 7.— |
| 8.49 | Tr. prs. 11.10 | 8.40 | 2.17 | 6.11 | pl. | | sos. | | 5.24 | 10 45 | tr.pers. 4.35 | 6.45 |
| 9.06 | 11.27 | 9.09 | 2.52 | 6.27 | | Apahida . . | | | 5.02 | | 4.03 | 6.27 |
| 10.12 | 12 30 | 10 40 | 4.45 | 7.27 | | Ghiriș . . . | | Tr. expr. | 3.37 | 9.23 | 2.55 | 5.12 |
| 10 42 | 12 57 | 11.25 | 5.39 | 7.50 | | Cucerdea . . | | Bucurest Arad Budapest | 3.06 | 8.49 | 2.25 | 4.33 |
| 11.01 | 1 09 | 11 49 | 6.08 | | | Uioara . . . | | | 2.49 | | 2.08 | 4.27 |
| 11 09 | 1 16 | 11.59 | 6 19 | | | Vințul de sus | | | 2.41 | | 2.00 | 4.20 |
| 11.31 | Tr. expr. | 12.29 | 6.57 | 8.17 | | Aiud . . . | | | 2.17 | 8.23 | 1.38 | 3.59 |
| 11.48 | 11.40 | 12 55 | 7.30 | 8.33 | sos. | Teiuș . . . | pl. | 3.36 | 1.55 | 8.06 | 1.17 | 3.38 |
| 12.05 | 11.55 | 1.30 | | 8.38 | pl. | | sos. | 3.18 | 1.29 | 7.59 | 12 57 | 3.06 |
| 12.33 | | 2.08 | Din 1 Iunie în tótă Joia și în sărbător. cat. și ort. comunică la Sinaia | | | Creciunel . . | | | 12.55 | | 12.32 | 2.40 |
| 12.47 | | 2.27 | | 9.09 | | Blașiu . . . | | 2.48 | 12.40 | 7 30 | 11.59 | 2.26 |
| 1.18 | | 3.11 | | | | Micăsasa . . | | | 12.01 | 7.09 | 11.28 | 1.54 |
| 1.34 | 1.00 | 3.31 | | 9.42 | sos. | Copșa-mică . | pl. | 2.15 | 11.41 | 6 56 | 11.10 | 1.35 |
| 2.13 | 1.02 | 3 46 | | 9.44 | pl. | | sos. | 2 12 | 11.14 | 6 54 | 11.05 | 1.01 |
| 2.32 | | 4.08 | | 9.59 | | Mediaș . . . | | | 10.55 | 6.41 | 10.48 | 12.45 |
| 3 04 | 1.39 | 4 45 | | 10.22 | | Elisabetopol . | | 1.40 | 10.21 | 6 20 | 10 18 | 12.16 |
| 3.40 | 2 06 | 5 27 | | 10.51 | | Sighișóra . . | | 1.06 | 9.42 | 5 53 | 9 43 | 11.33 |
| 4.03 | 2 27 | 6 12 | | 11.12 | | Hașfalĕu . . | | 12.52 | 9.12 | 5.32 | 9.19 | 11.16 |
| 5 34 | 3 30 | 7.50 | | 12.26 | | Homorod . . | | 11.54 | 7.45 | 4 27 | 7.38 | 10.03 |
| 6.12 | | 8.37 | | 12.58 | | Agoștonfalva . | | | 7.02 | 3.53 | 7.22 | 9.25 |
| 6.41 | 4.16 | 9.07 | | 1.15 | | Apața . . . | | 11 11 | 6.36 | 3.37 | 6.48 | 9.01 |
| 7.16 | | 9.40 | | 1.34 | | Feldióra . . | | | 5.58 | 3 16 | 6 33 | 8.28 |
| 8.— | 5.07 | 10.25 | | 2.09 | sos. | Brașov . . . | pl. | 10.10 | 5.08 | 2.45 | 5.57 | 7.48 |
| 3.55 | 5.14 | 11.— | 6 40 | 2 19 | pl. | | sos. | 10 05 | 5.20 | 2.18 | | 9.08 |
| 4.40 | 5 59 | 12.26 | 7.30 | 3 01 | | Timiș . . . | | 9.39 | 4.14 | 1 42 | 5.20 | 8.28 |
| 5.10 | 6.29 | 1 11 | 8.00 | 3 31 | | Predeal . . | | 9.12 | 3.32 | 1.12 | 4.14 | 8.01 |
| 12.00 | 11 25 | 8 30 | 10.05 Sinaia | 9.30 | sos. | Bucuresci . . | pl. | 5.35 | 9.15 | 8.35 | 3.32 | 3.15 |

### Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

| Trenŭ mixtŭ | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón | | | | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón. | Trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.30 | 8.10 | 3.11 | 10.59 | pl. | Cucerdea . . | sos. | 7.45 | 2.36 | 8.31 | 12.42 |
| 3 19 | 8.51 | 3.52 | 11.40 | | Ludoșŭ . . . | | 7.02 | 1.58 | 7.38 | 9.59 |
| 4 12 | 9.37 | 4.37 | 12.26 | | Cipău . . . | | 6.28 | 1.19 | 6.55 | 11.01 |
| 5.12 | 10.27 | 5.26 | 1.14 | sos. | Oșorheiu . . | pl. | 5.34 | 12.25 | 5.50 | 9.54 |
| 5.40 | 10.42 | 5.36 | | pl. | | sos. | | 9.20 | 5.04 | 9 35 |
| 7.14 | 12.16 | 7.14 | | sos. | Regh.-săs. . | pl. | | 7.54 | 3.30 | 8:05 |

### Ghirișŭ — Turda

| trenŭ de persón. | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ de persón. | | trenŭ de persón. | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 7 33 | 11 — | 5.— | 10.21 | Ghiriș . . . . . . | 5.05 | 10.30 | 3.20 | 9.12 |
| 7.53 | 11.20 | 5-20 | 10.41 | Turda . . . . . . | 4.45 | 10.10 | 3.00 | 8.52 |

### Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

| trenŭ de persón. | Tren mixt | trenŭ de persón. | trenŭ mixtŭ | | | | | trenŭ mixtŭ | Tren mixt | trenŭ de persón | trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.20 | 4 45 | 11.55 | 7.10 | | pl. | Copșa mică | sos. | 9.34 | 3.05 | 6.25 | 12.35 |
| 3.57 | 6.35 | 1.25 | 8.50 | 3 13 | | Ocna . . . | | 8.11 | 1 27 | 5.07 | 11.01 |
| 4.19 | 7.01 | 1.48 | 9.15 | 3 39 | sos. | Sibiiu . . | pl. | 7.44 | 12 57 | 4.40 | 10.30 |
| | 4.34 | | 2.05 | | pl. | | sos. | 7.29 | | | 8.57 |
| | 6.16 | | 3.58 | | | Avrig . . . | | 6.02 | | | 7.16 |
| | 8.42 | | 6.35 | | sos. | Făgăraș . . | pl. | 3.28 | | | 4.30 |

### Simeria (Piski) — Hunedóra

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.15 | 11.35 | 4.25 | 10.28 | Simeria . . . . . | 4.50 | 10.25 | 3.10 | 8.34 |
| 6.38 | 11.54 | 4.48 | 10.46 | Cerna . . . . . . | 4.34 | 10.05 | 2.54 | 8.14 |
| 7.13 | 12.20 | 5.23 | 11.12 | Hunedóra . . . . . | 4.10 | 9.38 | 2.30 | 7.45 |

### Brașov — Zêrneștĭ

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 8.35 | 4.55 | 4.30 | Brașov . . . . . . | 7.44 | 1.29 | 8 31 |
| 10.28 | 6.36 | 5.49 | Zêrneștĭ . . . . . | 6.20 | 12.05 | 7 20 |

### Mureș-Ludoș — Bistrița

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 4.— | Numai Luni a comunică | 9.10 | 4.20 | Mureș-Ludoș . . . . | 6.46 | 7.21 | Numai Vineré circulă |
| 5 03 | | 10.28 | 5.35 | Zau . . . . . . | 5.49 | 6.24 | |
| 6 48 | | 12 41 | N. Marța comunică | Țagu-Budatelicŭ . . . | Circulă numai Marța | 4.50 | 9.40 |
| 7 38 | | 1.54 | | St. Mihaiu de câmpie . | | 3 44 | 8.46 |
| 8 33 | | 3.02 | | Lecința . . . . . | | 2.48 | 7.43 |
| 9 07 | | 3 41 | | Ș.-Măghiăroș . . . . | | 2.01 | 6 52 |
| 9.59 | | 4 55 | | Bistrița . . . . . | | 1.16 | 5.55 |

### Arad — Timișóra

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.20 | 11.25 | 5. | | Aradŭ . . . . . . | | 10.43 | 3.44 | 10.55 |
| 7.08 | 12.15 | 6.14 | | Vinga . . . . . . | | 9.42 | 3.01 | 10.11 |
| 8.01 | 1.10 | 7.39 | | Timișóra . . . . . | | 8.20 | 2.— | 9.10 |
| 12.47 | 8.47 | 12 27 | 5 10 | Segedin . . . . . | 6.05 | 2.30 | 10 05 | 2.15 |

### Sibiiu — Cisnădie.

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|
| 5.30 | 2.15 | pl. Sibiiu . sos. | 7.10 | 9.20 |
| 5.42 | 2 27 | „ Selemberk „ | 6.57 | 9 07 |
| 6.06 | 2.51 | „ Cisnădie pl. | 6.36 | 8.46 |

### Sighișóra — Odorheiu-săcuesc.

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|
| 3 22 | 11.08 | Sighișóra . . . | 9.51 | 5.32 |
| 3.54 | 11.48 | Hașfaleu . . . | 9.02 | 4.54 |
| 6.20 | 1.59 | Odorheiu-săcuesc. | 7.15 | 3.— |

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnézâ órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.